

Юридичні науки

УДК 342

Ільєнко Владислав Юрійович

магістр права

Иienko Vladyslav

Master of Law

Ільєнко Дмитро Юрійович

аспірант кафедри публічного та приватного права

Університету митної справи та фінансів

Иienko Dmytro

Postgraduate Student of the

Department of Public and Private Law

University of Customs and Finance

**ВИДИ, ФОРМИ ТА МЕТОДИ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ
ТА СУДОВОЇ ВЛАДИ**

**TYPES, FORMS AND METHODS OF INTERACTION BETWEEN
STATE AND JUDICIAL AUTHORITIES**

Анотація. Дослідження видів, форм та методів взаємодії органів державної та судової влади є досить актуальним, в силу інформаційних змін які ми сьогодні спостерігаємо. На даний час ми є свідками росту та розвитку інформаційних технологій, що в свою чергу провокують перехід від старих до нових комунікаційних процесів між органами державної та судової влади. Так, дослідження видів, форм та методів взаємодії органів державної та судової дасть змогу відокремити та актуалізувати сучасні форми, види та методи взаємодії від старих, що матиме наслідком поліпшення процесу взаємодії між вказаними органами влади, а також підтримання сталості розвитку даного процесу.

Мета статті. Дослідження видів, форм та методів взаємодії органів державної та судової влади, визначення напрямків розвитку видів, форм та методів взаємодії органів державної та судової влади, а також необхідних критерії сталого розвитку процесу взаємодії між органами державної та судової влади.

Матеріали дослідження. Матеріалами даної роботи є нормативно-правові акти та наукова література у сфері взаємодії та комунікації між певними суб'єктами у тому числі органи державної влади, а також праці вітчизняних вчених щодо видів, форм та методів взаємодії.

Результати. Представлена наукова стаття за обраною темою містить дослідження видів, форм та методів процесу взаємодії органів влади, зокрема органів державної влади та органів судової влади. Під час даного наукового дослідження нами здійснено аналіз стану наукових досліджень у вказаній сфері, а також опрацьовано та проаналізовано основні поняття та терміни наукової роботи, крім того в ході означеного дослідження розкрито зміст вказаних понять та термінів. В даній науковій роботі висвітлено та розглянуто структурні елементи та основні питання поняття, пов'язані із визначенням видів, форм та методів процесу взаємодії органів державної влади та органів судової влади. Крім того, проаналізовано критерії видів, форм та методів процесу взаємодії органів державної влади та органів судової влади, їх доцільність та значимість. Досліджено поточний стан здійснення процесу взаємодії між органами державної влади та органами судової влади, їх видів, форм та методів. Розглянуто сучасні напрямки розвитку процесу взаємодії органів державної влади та органів судової влади, його видів, форм та методів. На підставі проведеного дослідження зроблено висновок та наголошено на необхідності систематизації, класифікації та стандартизації видів, форм та методів взаємодії органів державної влади та органів судової влади. Запропоновано вдосконалити модель взаємодії

органів державної влади та органів судової влади, за рахунок систематизації, класифікації та стандартизації видів, форм та методів вказаних процесів взаємодії. Розглянуто питання законодавчого закріплення та визначення видів, форм та методів взаємодії органів державної влади та органів судової влади. Проаналізовано окремі аспекти контролю за дотриманням здійснення взаємодії між органами державної влади та органом судової влади, а також регламентації видів, форм та методів процесу взаємодії органів державної влади та органів судової. Наголошено на тому, що без чіткого визначення та закріплення видів, форм та методів процесу взаємодії органів державної влади та судової влади не можливе нормальне функціонування вказаного процесу.

Перспективи. В подальших наукових дослідженнях пропонується зосередити увагу на порядку законодавчого закріплення видів, форм та методів взаємодії органів судової та державної влади.

Ключові слова: взаємодія, види, форми, методи, органи влади, органи державної влади, органи судової влади, обмін інформацією.

Summary. The study of the types, forms and methods of interaction between state and judicial authorities is quite relevant, due to the informational changes that we are observing today. Currently, we are witnessing the growth and development of information technologies, which in turn provoke a transition from old to new communication processes between state and judicial authorities. Thus, the study of types, forms and methods of interaction between state and judicial bodies will make it possible to separate and actualize modern forms, types and methods of interaction from the old ones, which will have the effect of improving the process of interaction between the specified authorities, as well as maintaining the sustainability of the development of this process.

The purpose of the article. Study of types, forms and methods of interaction between state and judicial authorities, determination of development

directions of types, forms and methods of interaction between state and judicial authorities, as well as necessary criteria for sustainable development of the process of interaction between state and judicial authorities.

Research materials. The materials of this work are normative legal acts and scientific literature in the field of interaction and communication between certain subjects, including state authorities, as well as the works of domestic scientists regarding the types, forms and methods of interaction.

The results. The presented scientific article on the chosen topic contains a study of the types, forms and methods of the process of interaction of authorities, in particular state authorities and judicial authorities. In the course of this scientific research, we have analyzed the state of scientific research in the specified field, as well as worked out and analyzed the main concepts and terms of scientific work, in addition, the content of the specified concepts and terms has been revealed in the entry of the specified research. In this scientific work, the structural elements and main questions of the concepts related to the definition of the types, forms and methods of the process of interaction between state authorities and judicial authorities are highlighted and considered. In addition, the criteria of types, forms and methods of the process of interaction of state authorities and judicial authorities, their expediency and significance were analyzed. The current state of implementation of the process of interaction between state authorities and judicial authorities, their types, forms and methods was studied. The modern directions of development of the process of interaction between state authorities and judicial authorities, its types, forms and methods are considered. On the basis of the conducted research, a conclusion was made and the need for systematization, classification and standardization of types, forms and methods of interaction between state authorities and judicial authorities was emphasized. It is proposed to improve the model of interaction between state authorities and judicial authorities, due to the systematization, classification and standardization of types, forms and

methods of the specified interaction processes. The issue of legislative consolidation and definition of types, forms and methods of interaction between state authorities and judicial authorities was considered. Separate aspects of monitoring compliance with the implementation of interaction between state authorities and judicial authorities, as well as regulation of the types, forms and methods of the process of interaction between state authorities and judicial authorities, were analyzed. It was emphasized that without a clear definition and consolidation of the types, forms and methods of the process of interaction between state authorities and the judiciary, the normal functioning of the specified process is not possible.

Discussion. In further scientific research, it is proposed to focus attention on the order of legislative consolidation of types, forms and methods of interaction between judicial and state authorities.

***Key words:** interaction, types, forms, methods, authorities, state authorities, judicial authorities, information exchange.*

Постановка проблеми. Ріст інформаційних технологій, зумовив розвиток процесів взаємодії та комунікації. Не став винятком процес взаємодії між органами державної та судової влади. Дослідження видів, форм та методів вказаних процесів, нормативно-правових актів у даній сфері дасть змогу оцінити стан їх розвитку та законодавчої визначеності. Види, форми та методи взаємодії органів державної та судової влади, що не підпадають під регулювання норм закону будуть предметом розгляду на тлі їх законодавчого закріплення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В національній площині форми, види та методи взаємодії органів державної та судової влади досліджувались рядом таких вчених як Б. Ольховським, О. Духневичем, В. Кампо, М. Гірняком, О. Скрипнюком, М. Баймуратовим, А. Ткачук.

Виклад основного матеріалу. Дослідження видів, форм та методів взаємодії органів державної та судової влади слід розпочати з визначення сутності основних термінів.

Так, взаємодія являє собою процес обміну (передачі) інформацією, впливу та спільної комунікації між двома або більше особами чи об'єктами [1]. Взаємодія вказаних органів влади відбувається шляхом використання різних видів, форм і методів.

Передача інформації завжди включає взаємодію між суб'єктом і об'єктом. Для виробництва, передачі і споживання інформації об'єкти вказаних відносин вступають у певні зв'язки, від яких залежить результат їх спільної діяльності. Об'єктом інформаційної діяльності є як органи влади, так і система відношень між ними [2].

Крім того, В. Гришко-Дунаєвська визначає взаємодію як матеріальний процес, який супроводжується передачею матерії, руху та інформації. На думку вченого, взаємодія відносна, здійснюється з певною швидкістю і в певному просторі – часі [3].

До видів інформаційної взаємодії органів державної та органів судово влади належать:

- документообіг;
- обмін інформацією;
- надання послуг;
- комунікація.

Слід звернути увагу на тому, що документообіг як вид взаємодії є одним із основних. Він складає основу формування баз даних вказаних органів, оскільки є процесуальною формою відтворення та збереження інформації. Поряд з ним виступає обмін інформацією, що містять означені документи. Крім того, документи можуть також виступати результатом наданих послуг вказаними органами, зокрема відповідями на звернення, прийнятими рішеннями, іншими процесуальними документами.

Документи та документообіг в цілому, може також виступати способом комунікації між владними органами в процесі здійснення управлінських функцій, надання відповідей на запити, виконання інших функцій, які виникають в діяльності означених органів.

Розглядаючи форми взаємодії органів державної та судової влади, слід звернутися до самого визначення даного поняття. Так, вказані форми взаємодії виступають конкретними способами та засобами спільної діяльності означених органів влади, що забезпечується за рахунок визначених прийомів і методів. Таким чином їх класифікацію доцільно проводити за різними критеріями такої взаємодії, враховуючи, що кожна форма взаємодії може здійснюватися в декількох варіантах.

З огляду на зазначене пропонуємо таку класифікацію форм взаємодії владних органів:

1. Залежно від часу дії:
  - разові,
  - тимчасові;
  - постійні.
2. Залежно від змісту взаємодії:
  - отримання інформації;
  - надання інформації.
3. Залежно від характеру взаємозв'язків:
  - безпосередні;
  - опосередковані.
4. Залежно від кількості учасників:
  - односторонні;
  - двосторонні;
  - багатосторонні.
5. Залежно від організаційно-правової форми:
  - координаційна;

- субординаційна;

- реординаційна.

6. Залежно від законодавчої визначеності:

- регламентовані;

- нерегламентовані.

7. Залежно від форми діяльності:

- процесуальна;

- непроцесуальна (організаційна).

8. Залежно способів взаємодії:

- усна взаємодія;

- документальна взаємодія;

- електронна взаємодія;

На противагу формам здійснення взаємодії між органами державної влади та методами судової влади, методами взаємодії є способи за допомогою яких органи державної влади реалізують свої функції (переконання, заохочення, примусу, покарання). При здійсненні своїх функцій держава використовує також різноманітні методи:

- законності,

- прозорості,

- чіткої визначеності,

- захисту інформації.

Крім перелічених держава використовує й інші форми і методи. Однак названі належать до ключових та основоположних.

Зрозуміло, що запропонована класифікація видів, форм та методів взаємодії органів державної та судової влади є досить умовною.

Досліджуючи вказані види, форми та методи взаємодії органів державної влади та органів судової влади можна сказати, що в цілому вони відповідають часу та реформаторським змінам. Тому на даному етапі ще

рано казати про те, що певні види, форми та методи взаємодії вичерпали свій потенціал з плином часу та в силу новітніх технологій.

Між тим, відсутність законодавчої закріпленості видів, форм та методів взаємодії органів державної влади та органів судової влади посилює ризики появи негативних наслідків та загострення існуючих проблем процесу взаємодії між органами влади. Оскільки розвиток вказаних видів, форм та методів неможливий без їх чіткої визначеності на законодавчому рівні. Наявність профільного закону, що матиме на меті завдання регулювання інформаційної взаємодії між органами влади, дасть змогу закріпити види, форми та методи вказаної взаємодії, що унебезпечить розвиток вказаних процесів від шкідливих чинників. Так до прикладу, впровадження профільного закону дасть змогу на законодавчому рівні закріпити основоположні засади щодо електронного документообігу в єдиному законодавчому акті. Оскільки наданий час впровадження електронного документообігу на даний час є актуальним питанням з подальшим розвитком цифрових та комп’ютерних технологій, що широко використовуються в органах державної влади.

Розроблення нормативно правової бази сприятиме просуванню та розвитку вказаних процесів взаємодії, а також забезпечить сталість їхнього розвитку.

Висновки. В ході проведеного дослідження визначено, що в основі всіх методів взаємодії органів державної та судової влади є документообіг. Ефективне впровадження документообігу сприяє швидкому та якісному вирішенню поставлених питань між вказаними органами, зокрема вказаним дослідженням встановлено, що на даний час найефективнішим методом документообігу в вищевказаних органах є електронний. Розвиток цифрових технологій та мережі Інтернет, сприяє широкому використанню та впровадженню в роботів вказаних органів саме електронного документообігу. Основними перевагами якого є значна економія

бюджетних коштів, сприяння впорядкуванню та уніфікації форм та реквізитів внутрішньої та зовнішньої документації підвідомчої органам державної та судової влади. В провадження електронного документообігу в більш широкому колі сприятиме збереженню конфіденційної інформації використовуючи сучасні методи захисту цифрової документації. Окрім того, цифровий документообіг сприятиме розвитку на копіченню різних цифрових реєстрів, перевагою яких є аналітико-синтетичне опрацювання документів, оскільки даний тип опрацювання документації поліпшить якість опрацювання та дасть змогу швидко та якісно здійснити контекстний пошук потрібної частини інформації з загальної частини документа.

Література

1. Що таке взаємодія? *Психологічна енциклопедія: вебсайт*. URL: <https://www.psykholoh.com/post/%D0%B2%D0%B7%D0%B0%D1%94%D0%BC%D0%BE%D0%B4%D1%96%D1%8F-%D1%86%D0%B5> (дата звернення: 10.09.2024).

2. Поняття інформаційної взаємодії. *Moodle ЗНУ: вебсайт*. URL: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=48433> (дата звернення: 10.09.2024).

3. Грішко-Дунаєвська В. А. Основні підходи до вивчення проблеми взаємодії в науково-психологічній літературі. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія : Психологічні науки*. 2015. № 1. С. 56-69. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpnarv_pn_2015_1_7 (дата звернення: 10.09.2024).